

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KOZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 — „
Negyedévre 2 — „
Egy órára 1 — „
Egyes szám ára 4 kr.

Felolós szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond.**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:

Negy huszbas petit sorert 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többi 5 hirdetesek alkú szerint jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg-díj min den külön beigtatásért 30 kr.

Városi tisztujítás.

Debreczen, decz. 4.

Már egy hét sem választ el bennünket attól a nagy fontosságú naptól, amelyen Debreczen sz. kir. város tisztikarának azt a részét, a melyet az állami önkény még nem rabolt ki a törvényhatóság választási jogköréből, újból kell választani és munkába állítani.

Ma kik hazánk történetéből merített drága tanúságok hatása folytán minden téren az autonómia hívei vagyunk, komolyan hisszük, hogy a betöltendő állásokat valóságban a pályázati hirdetményben kitett időtartamra, vagyis hat esztendőre fogjuk most el látni a kínálkozó munkaerőből a legjobbakkal.

Ugy de a velünk ellenkező politikai pártokhoz tartozók már most nyíltan hirdetik, hogy Debreczen sz. kir. város székházában az 1896-dik év december 10-dikén játszának utóljára alkotmányosdít, mert, mint ezzel a trónbeszéd is megbizaltta, vagy helyesebben: — megfenyegette a nemzetet, a most egybehívott országgyűlés folyamán, tehát a most megválasztandó városi tisztviselők megbizaltásának lejártá előtt a közigazgatás minden ágának állami ellátásba vetele törvénybe ígaltatik.

Ha a Bánffy-kormány s illetőleg a háta mögött levő szabadelvű párt számbeli erejére, s még inkább, ha ismeretes állam-erkölcsi elveire gondolunk, — nem csodálkozunk, hogy a mameluk-tábor készpénznek veszi a kormány kijelentését s biztosan hiszi a közigazgatás államiasításának hamaros bekövetkezését.

Csoda-e, ha erre a hirre megmozdul a hivatalra éhesek óriási serege s kezdetét veszi a római korból ránk maradt értelmében az ambitio, a házról-házra való járás és voks-koldálás.

«Itt az idő, most vagy soha!» A ki most jól megveti a fejealját, hólta napjáig nyugodtan élhet, ha az önmegtagadás keresztényi erényét összes feljebbvalóival szemben híven gyakorolja. A ki most, az utolsó restaurációkor bejut s a kinevezésig «jól» viseli magát, minden kökkenés nélkül jut át az autonóm-jogkörből az állam boldogító (egy) ak'ába. Ellenben a kire most rá nem süt a legma asabb kegyelem napja, az mehet vi ággá: mert ebben a városban ugyan soha többé nem juthat kenyérhez.

Ez lévén a közgondolkodás és a közhangulat a hivatalra vágyódók sere-

gében, egy szemernyit sem csodálkozunk a megindult mozgalmakon.

A ki a régi Rómában hivatalra akart jutni, büszkén mutogatta sebeit melyeket a haza, a szabadság védelmében kapott.

Nálunk meg, ha valaki maga, vagy az apja, nagyapja vérzett a hazáért, — kénytelen elrejteti sebeit, kénytelen megtagadni atyját, ősei elveit, ha városi vagy állami hivatalra akar jutni. Jaj annak, kinek rebellis ősei vagy rokonai vannak!

»Meggbüntetem az atyáknak álnokságát a fiakban harmad és negyed iziglen!« mondja a hatalom birtokába levő párt. De bármint bizonyosra veszi is az u. n. szabadelvű párt a közigazgatás államiasítását, mi nem hisszük, hogy ez a vészes kísérlet, a mely nem is olyan régen egyszer már hajótörést szenvedett a nemzeti ellenszenv rendületlen székáján, nem hisszük, hogy ez alkalommal nagyobb sikerre tehelve szeri.

De ha úgy lenne?! Ha az állami omnipotentia elnyelné a törvényhatóságok és városok autonómiájának ma még meglevő roncsait is?!

Akkor még nagyobb óvatossággal és még nagyobb szigorúsággal kell eljárunk a mostani tisztujításnál.

Vegye fontolóra a törvényhatósági közgyűlés minden tagja, hogy minő rendkívül fontos érdekeink gondozását bizzuk ez alkalommal — mondjuk hát — »utóljára« az általunk választott tisztviselői karra.

A városi hivatalnokság ma már nem »sine cura«, hanem fontos feladatok pontos elvégzését igénylő súlyos munkakör, a mely betöltője részéről a jellem és szellem olyan teljességét kívánja meg, mint bár mely más előkelő intellectualis officium.

Nem is abban a korban élünk ma már, a mikor a köztisztviselő »a magatartisznyáján« szolgálta a hazát, hanem olyan magas fizetés van a főbb állásokkal összekötve, a minő egyetlen vidéki városban sincs Magyarországon.

Legyen! Nem irigyeljük tőlük.

De mi következik ebből?

Meggyőződésünk szerint legelőször is az, hogy a mostani tisztikart, a melynek működése ellen ezer meg ezer panasznasz merül föl: »in capite et membris«, fejében és tagjaiban reformálni kell.

Világosabban szólva: ki kell onnan hánynia nemoda való elemeket s meg kell becsülni a zokat, a kik

eddig is becsülettel megállták helyüket.

Mivel most az ellenfél gondolata szerint életfogytig töltjük be az állásokat, nagyon, de nagyon meg kell néznünk, hogy ki érdemes a most benlevők közül arra, hogy továbbra is benn maradjon?

Igyekeznünk kell továbbá u j e l e m e k e t b e v o n n i a most már tetemesen felemelt fizetésű tisztviselői karba, olyanokat, a kiket egyéni jellemök, becsületességök, képességök s a közügyek körül szerzett érdemeik méltóvá tesznek arra, hogy a legelső magyar város magisztratusában széket üljenek.

Csak így remélhetjük, hogy az az óriási anyagi teher, a melyet a tisztviselői fizetések emelésének okából városunk polgárságára sulyosul, az oly régóta óhajtott »jó közizgazgatás« alakjában meg fogja hozni legalább szellemi értelemben vett kamatait.

Vajha ezeket a sorainkat a melyek szeretett városunk so sa, szebb jövője iránt szívünkben buzgó indulatainkból fakadtak, szívére vennék mindazok, a a kiknek elhatározó befolyások van a közelgő városi tisztujításra.

M. E.

Jókai a főrendiházban. A tegnapi minisztertanácsban Bánffy Dezső báró ajánlatára elhatározták hogy Jókai Mórt főrendiházi taggá nevezik ki s ezen elhatározásukat már legközelebb a király elé terjesztik jóváhagyás végett. A kinevezés karácsonyra várható.

Az 1897-ik évi ujonczjutalék. Az 1887-ik évi ujonczmegajánlásról szóló törvényjavaslat és a honvédelmi miniszter által azzal egyidejűleg benyújtott javaslatokat a képviselő ház véderő bizottsága e hó 5-én veszi tárgyalás alá.

Békétárgyalások Budapesten. A bank-szabadalom megújítására vonatkozó tárgyalásokat a jövő héten Budapesten fogják folytatni. Mint most értesülünk, ez alkalommal alighanem be is fejezik a tárgyalásokat, mert a magyar kormány nem ragaszkodik valami igen erősen követeléseikhez. A budapesti tárgyalások az új szabadalomra vonatkozó törvénynek már a szövegét is meg fogják állapítani. Az osztrák kormány kiküldöttéi ez alkalommal az államjegyek bevonására s az ötkoronás ezüst pénz kibocsátására vonatkozó törvényjavaslatokat is megbeszélés tárgyává fogják tenni.

A vámszövetség felmondása a külügy-miniszterium lapját: a Fremdenblatt-ot foglalkoztatja. Hosszasan erősítgeti és ismételt hangsúlyozza ez a lap, hogy a vámszövetségnek Magyarország részéről való felmondása tisztán formális dolog, melyből semmilyen jelentős következtetést levonni nem lehet s nem szabad. Azt a féltékenységet és ingerült bangulatot, mely a két állam között észlelhető felmondás már nem igen fokozhatja. A junktim-nak tagadása — folytatja a bécsi

ujtság — rosszakaratu és hiu dolog; mert Magyarország, ha szerez is majd némi jogokat az új szerződésben, ennek ellenében viszont nagyobb kvótát fog fizetni. Ezért a junktim jogossága tagadhatatlan s a ki ezt mégis megteszi, az rosszul szolgálja a közügyet.

Elégtétel.

— decz. 4.

A választások lezajlottak. Erőszak, fenyegetés, pénz kiküzdötték az alig várt fényes eredményt. A nemzet meghamisított akarata megnövelte a mameluk táborát, úgy, hogy a fegyelem fenntartására hivatott pástor most tán a felett tündöklik: lesz-e erőm és képességem egy ilyen óriás nagy nyáját megóvni az elszéledéstől.

Szóval ma győző a hatalmi érdek, legyőzött a nép.

Am mégis mit tapasztalunk!

Azt, hogy az uralkodó hatalmi szövetkezet győzelmét herostratosi dicsőségnek önként bélyegezi, azt, hogy a nemtelen fegyverek segítségével kivívott eredmény nem elégtű ki, azt, hogy a dicsélen győzelem mámorából felcsudott politikai erkölcsosztogató csapat érzi, hogy küzdelmében úgy mint babérjait nélküli azon kelleket, mely a harcban lelkesít, a veszteségben megnyugtató a győzelemben nemes örömet nyújt, — nélküli az erkölcsi talajt.

Igen, ez tapasztaljuk és pedig kárörömmel, ha ellenfeleink zsoldos katonáinak önfeléd pillanatukban hallható örömrivalgása jut füleinkhez, de igaz s mely fájdalommal ha a nemzetre gondolunk, melynek egyaránt fia vagyunk mi, kik az egyenlőtlen harcot pusztán ideális fegyverekkel vívtuk s azok kik a

kiéhezett elrémített, kifacsart szegény négyengeségeire építették immár bételt reményüket.

Mert vajjon minő lélektani magyarázata lehet annak, hogy most midőn a nemzeti érület talajában gyökerező függetlenségi pártot a törvényhozás porondján — úgy szólva — megtizedelve látjuk, most midőn a sebzett oroszlánt a leggyávabb féreg és büntetlenül rugdalhatja; most, midőn a hatalom féktelenségének semmi más hanem ha az önbíró hatalmas szózata egyedül szabhatna határt, hát mondom, most nem a legyőzött nép, hanem a győző tartja fel öblös száját elégtételért.

Igen, elégtételt kér a győzelem barbar birtokosa tőlünk legyőzöttektől. De nem. Egyenesen elégtételt vesz magának, saját elhatározása, kénye-kedve szerint.

Látom a kérdőjelt az olvasó arcán — miként? Annak sok módja van ott, hol az eszközökben nem nagyon válogatnak.

Jön a tisztujítás! Fenyegetnek, hogy kiséprik a városházát, melynek lakói nem voltak elég erősek arra, hogy terrorizálják, megvegyék a hatalom bérenczévé tegyék a jámbor de becsületes polgárokat.

Ez nem elég! Erkölcsileg kell megbélyegezni — ugymond azokat, kik mint tisztviselők, tehát a nép vezetői rossz példát mutattak mert elvükhez hűek maradtak s a szabadelvű moloch által magukat elnyelni nem engedték.

Fegyelmi vizsgálatra hát az alávaló, hajdu kurucz néppel, hisz a kormány szava és szelleme minket szolgál, mienk a hatalom, mi vagyunk a milliók felett hatalmas ur, a milliók csak engedelmeskedjenek, tőrjenek és fizessenek!

Azt mondják, ez, ilyen s ilyenfélék az

eszközök melyeket a hatalom most alkalmazásba vesz, hogy győzelmeinek tisztátalanságáért megbosszulja azon polgárokat kik az erkölcsi megnyugvás legedesebb s legemesebb jutalmát tőle meg semmi elég nagylelkűek voltak.

Ilyen elégtételt vennének rajtunk azért, hogy a gyáva lemondás némaságával jogainkat piaczra nem vittük.

Azt mondják, így van, így lesz ez nálunk a hajduságban is.

Nem tudom, hinni nem szeretném, de úgy tetszik nekem, hogy itt-ott egy gyanus jelenség már előre veti árnyékát.

Hát csak rajta t. urak! Ki kell ölni, ha lehet a nemzetből szikráját is a független gondolkodásnak, a szabadság utáni vágyak.

Oda kell működni, hogy az ezeréves haza mintegy korhadt százados tölgy gyöngyvel virágozzék; hogy a hazafiai mint elődök a korhadt vén fával a balta ütés nyomán együtt pusztuljanak.

Igy lesz jó, így lesz elérve a cél, így szerzitek meg jobb ügyhöz méltó buzgalommal az elégtételt — győző magatoknak!

De vigyázzatok! Az irtó fejsze — úgy lehet — nem fogja tövében kidönteni a százados tölgyet, csak lecsokázza, megsabadija a gyöngytermő vénhedt ágaitól, a vén fa pedig életerős új ágakat nevel s idővel a szabadságnak törzsében erősebb ágaiiban megifjult s fája lesz!

Ez meg nekünk és a jövő nemzedeknek lesz majd méltó — elégtétel!!...

Kósahegyi.

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

Ugy gondolod?...

Ugy gondolod, hogy játsza zuzza szét,
A távollét szerelmünk édenét?
Ugy gondolod, szerelmünk egy virág?
Mitől ha távol áll a napvilág,
Álomra hajlja lankadó fejét!

Ne hidd! nem fogja érní elhalás,
Nem róza az; nem éri hervadás!
Tenger az! mely, ha partja távolabb,
Annál erősebb és hatalmasabb...
Legyen szívünknek ez vigasztalás!

Lánczy Géza.

UGY VAGYOK ÉN...

Ugy vagyok én veled,
Ugy vagyok,
Mint az Istennel az
Angyalok,
Égi létök minden
Perczeit
Istenimádásra
Szentelik.

Örök imádó dalt
Zengenek. —
Hymnuszt zengek én is,
Te neked:
Édes mindenségem,
Angyalom,
Csak a te neved van.
Ajkamom!

Bocsáss meg hogy hozzád
Istenem!
Nem imádkozom most
Sohasem:
Hiszen az én örök
Üdvömet,
Az én szöke lánykám
Áldja meg!

Kiss Pál.

Csevegés a felhőkről.

— A »Debreczen« eredeti tárczája. —

Irta: Kohányi Gyula.

(Folytatás.)

Ez a két példa elégsé mutatja, hogy mennyire fontos lehet a meteorologia szempontjából azoknak a megfigyelései is, akik nem tudományos szempontból teszik azt. — Hiszen erről az egy pár strófaról egész értekezlet lehetne írni! De nemcsak az ilyen különös jelenségeknek fontos a megfigyelése, hanem a legközönségesebbnek, legkisebbnek is; nemcsak ezekről lehetne értekezést írni, hanem a mintegy csak oda vetett megjegyzésekről is, a melyek pedig minden irónknál nagy számmal vannak.

Értekezés helyett megpróbálok leírni meteorologiai szempontból egy napot; nevégye a szives olvasó álszerénységnek, hogy én, aki szakszerűleg foglalkozom a meteorológiával én csak megpróbálok a napot leírni; az a tünemény, melyet meg akarok örökíteni — azt hiszem — évtizedekben alig fordul elő egyszer, én magam sok zivatart figyeltem már meg az elejétől a legvégéig, de: nem emlékszem, hogy valaha hasonlót láttam

volna; pedig aki ezt látta, okvetlenül sokáig fog rá emlékezni, ha van érzéke a természet szépségei iránt.

Az 1894. év májusa már maga ritka jelenség volt: heteken át folytonos zivataros, esős időjárás uralkodott s ha egyéb nem, a leirandó nap eszébe juttatta mindenkinek a T o m p a mondását:

... csak aztán ne volna
Tavaszi időnek jökedve csalóka.
Mert ha reggel fénylik,
Zimankó lesz délig!

Csakugyan, a délelőtti folyamán legnagyobb részt kiderült, hogy a nap melegtét el ne vonják a földtől, azonban délben, vagy délután országszerte

»Dörgött az ég szörnyen, csattogott, villámlott.«

Igy volt ez az egész májusban.

E zivatarok legnagyobb részének oka nem a vak meleg volt, hanem a légáramlás törvénye Nevezetesen egész hónapon át Európa nyugati és keleti részében magas volt a barometer állása, Közép Európában pedig többé kevésbé alacsony. Ilyen esetekben mindkét magas nyomású terület arra törekszik, hogy magába kebelezzze a szomszédos alacsony nyomású részt, az u. n. elepresszió területét, azaz kiegyenlítse a két hely között levő légnyomásbeli különbséget s ennek folyán olyan szél keletkezik, melynek háttal állva a legalacsonyabb nyomás alatt álló hely bal kezünk felé esik, de kissé előre, legmagasabb pedig jobb kezünk felé, de kissé hátra. Mondom, mindkettő ilyen szelet akár létrehozni s az a depresszióban levő levegő egyen-ülyt megbontja: kitör a harc a két

Tanügy.

A locomobil és cséplőgép kezelők tanfolyama az állami ipariskolánál (Budapest VIII. ker. Népszínház u. 8.) január hó 8-án nyílik meg s april hó 10-ig tart. E tanfolyamon a gőzmozgony (locomobil) és a különböző cséplőgépek szerkezete és kezelése fog taníttatni. Tanulókat felvételnek a 18. évfolyókat betöltött, írni és olvasni tudó önálló lakatosok, kovácsok s a különböző gépgyárak főbb munkásai, továbbá gazdatisztek, birtokosok, géptulajdonosok. A belépők erkölcsi bizonyítványt tartoznak előmutatni, a nem önálló munkások ezenkívül, ha munkában állanak, a munkaadótól kiállítandó munkabizonyítványt, hanem állanak munkában, munkakönyvüket tartoznak beuyjítani. A tandíj 5 forint, a mit előzetesen, a beiratkozás alkalmával kell lefizetni. A beiratások f. évi december 15-től január 2-ig tartatnak az intézet helyiségében (Budapest, VIII. ker. Népszínház u. 8. sz.) Vidékiek a tandíj befizetése mellett levélben is iratkozhatnak. A vidékről jövő tanulóknak január 2-ig nem szükséges személyesen megjelenni az intézetben.

Nők az egyetemen. Csak nemrég nyílt meg az egyetem kapuja a nők előtt, s noha a tudománysozjas kisasszonyok, a kik olyan figyelmesen hallgatják a professzorok előadásait, már teljesen megszerezték a polgár jogot a tudomány szürke esernőikében, s mint legközelebről egy kollega példája igazolta, a felmutatott eredmény tekintetében is fényesen kiállják a versenyt, az egyetemi szabályzatok sánczaiba még nincsenek teljesen bevéve. A kultuszminiszter folytatólág bővíteti ki a szabályzatokat; így a hivatalos lap mai száma újabb rendeletét teszi közzé, mely szerint nők rendkívüli hallgatókúl csak átmenetileg és csupán azon esetben vehetők fel, — ha rendes hallgatóságra vannak minősítve, de az ezt a n u s i t ó okmányok hiányosságánál vagy miniszteri engedély hiányánál fogva rendes hallgatókúl egyelőre fel nem vehetők. E hiányok azonban ugyan felvétel okvetlenül pótlandók, midőn a rendes hallgatókka való átírás foganatosítandó, ellenkező esetben az ideiglenes felvétel hatályát veszti.

Külföldi bizonyítványok alapján nők rendkívüli hallgatókúl csak oly esetekben vehetők fel, a midőn a tanulmányi, fegyelmi stb. rend 5. §-a értelmében az előtanulmányok alatt az illetékes karok illetőleg a műegyetemi rektor beiktatásukat javaslatba hozzák, és csak azon időpontig a míg az 1892. évi 46,497 illetőleg az 1894. évi 2061. szám alatt kelt rendeletnek megfelelőleg az illetők rendes hallgatókúl való felvétele, vagy feltétel enélv vallás és közoktatásügyi miniszter részéről engedélyt nyernek. A tanulmányok pótlásának szükségessége esetében a feltételek teljesítésének ideje alatt ilyen ideiglenes rendkívüli hallgatói minőségben eltöltött tanidőnek a rendes tanfolyamba beszámítására vagy be nem számítására nézve ez az irányban fennálló szabályok mervadók.

December.

December az év legutolsó hónapja, megkezdte uralkodását.

Mit hoz még, mely szenczációkkal lepi meg a szenczációkhoz már egészen hozzászokott világot, ki tudná megmondani.

Nagy dolgokra van még ideje bőven és az a harminczegnap, a mely az öreg 1896 esztendőből hátra van még csak, sok nagy ujságot teremthet.

Ha következetes akar lenni elődeihez, melyek egyszer egy herczegnő ravasz szökését trombitálták világgá, másszor előkelő társadalmi állásu emberek beestelen üzemleiről rántották le a leplet, akkor gondoskodni fog arról, az év hátralevő napjai mély nyomokat hagyjanak a szenczációk krónikájában, de mért ne muljék el esendesen az év, miért kísérje botrány sirjába?

Valószínű, hogy az emberek többsége örömmel köszönti az utolsó hónapot. Eltekintve ama nagyszámu embertársainktól, akik hozsánával üdvözlik minden hónap elsejét, sokan örülni fognak, hogy ismét eltelt egy év.

Sok öröm tünt ugyan el, de sok gondot temetett is el örökre az elmúlt tizenegy és a jövőbe vetett nagy bizalommal fogják köszönteni az új évet, a kik még nem vesztették el hitüket.

Csak az emberek, a kiknek haját fehérre festette a gond, azok nem örülnek olyan nagyon a decembernek.

Ha sirja felé közeleg a halandó mindig gyorsnak találja az idő futását és az utolsó hónap nagyon alkalmas arra, hogy szomorúságra hangolja őket.

Vajjon megélnék-e még egy ilyen utolsó hónapot vagy az van-e felírva életük könyvében, hogy ez legyen az utolsó?

Az idők végtelenségében elenyészően csekély egy esztendő s mennyivel kevesebb az a roskadozó aggnak, aki már csak hátrafelé tekint s előre ha néz, csak elmúlását látja.

Irodalom — művészet.

A magyar korona országainak gazdasági statisztikája. Az 1895. évi VIII. t. cz. alapján végrehajtott mezőgazdasági statisztikai összeírás eredményeinek feldolgozása befejezéséhez közeledik s az első kötetek már néhány nap mulva sajtó alá bocsátatnak. — Mielőtt azonban az országos m. kir. statisztikai hivatal a nagy mezőgazdasági statisztikai munkálat kinyomatása iránt intézkedhetnék, lehetőleg pontosan ismernie kell a szükséglet mérvét, hogy az előállíandó példányok számát ehhez képest lehessen megállapítani. A mintegy 800 folio ivnyi terjedelemben tervezett, 5 kötetes munkának előfizetési díja, erős vaszonkötésben 10 forintban van megállapítva. Az előfizetési összeg az országos m. kir. statisztikai hivatalhoz küldendő be legkésőbb a folyó év végéig, a mely idő elteltével a mezőgazdasági statisztikai művek az előfizetési árnak négyszeresére rugólti árban lesznek csak megzerezhetők.

szülőb-n, mely azonban — bár dörgése sokáig hallatszott — nem jutott el hozzánk, hanem keletre vonult. Ez alatt az északnyugati égen kibontakozott a nyugvóra indult Nap a felhők közül, megvilágította a budai hegyek koronáját, melynek folytatásául sötét, kékes-barna zivatarfelhők ültek a szemhatáron, egész északkeletig és sok helyütt majdnem 40–50 foknyi magasságig emelkedtek a horizon fölé.

A zenit cirrostratusaival vékony báránys (cirrocumulus) réteg kötötte őket össze, alattuk pedig különféle esőfelhő mustrázatok uszkáltak, melyekből napfény mellett is esett egy kevés eső.

Valószínűleg a napsugarak hatása tette, hogy a Jánoshegy tájékán, mintegy koszoruként egy karika égbolt volt látható s azon jutottak hozzánk a hanyatlóban levő Nap sugarai. De jutott belőlük nemesak a földnek, hanem a koszoruként ülő felhőknek is; a különböző sűrűségű párák tömegén áthaladva, minden egyes pontban más-más színűnek festettek a felhőket; maga az ég valódi azurkékben pompázott a koszoru belsejében, körülte narancssárga felhőgomolyok ültek, melyek hol a barnáig sötétedve, hol a citromig és chamois-ig világosodva terjedtek tova; — amint egy-egy alsó felhő átvonult a sárga réteg alatt, a kétszeres törés folytán rózsaszínűvé vált azon a helyen az ég, élénken különbözve a távolabbi sötétebb vörös felhőrétegtől, melyet a napsütötte cirrostratus képezett. Hogy a hatás teljes legyen: a Nappal szemben, a Gellért hegyen át a promontori Dunaágból az eskütéri Dunába nyúló gyönyörű szivárvány képezett ívet az alsó zivatarhoz tartozó felhők párából . . .

(Vége köv.)

szemben álló hódító között, hogy megosztozzanak a köztük levő területen.

E harcok lefolyásának hű tükré az ég mustrázata. Meg lehet különböztetni a hadművészetet, a mozgósítást, az előőrsöket s — a nemzetőröket. Mert olyan ez a háboru fényleg mintha egy ország felosztását az összes szomszédok célul tűznék ki; csatára ugyanis csak akkor kerül a dolog, ha maga a veszélyeztetett hely lakossága is fegyvert fog.

Kénytelen vagyok is képet használni, mert a tudományos magyarázat annyi ismeretlen fogalommal dolgozik, hogy azoknak megértésére nem is egy, de több cikket kellene megírnom, sőt még így is kénytelen vagyok a felhők nevéinél az idegen szót használni, mert magyarul sok körülírás kellene hozzájuk. Az említett három fő típus egyedeisé az illető nevek összetételével jelzem, az fejezi ki jobban a genre-ját, amelyek közülök hátrább áll; ezek után pedig — térjünk a dologra.

1894. május 21-én reggel az északi Atlanti oceán és közép és keleti Oroszország felett 765 mm.-nél magasabban állott a barométer — némi csekély eltérésekkel napok óta így volt, — Spanyolország fölől alacsony nyomásu réteg húzódtott a két maximum között, melyek minimuma reggel 7 órakor Franciaországban mutatkozott 752 mm. alatt álló barometernél. Reggel 7 órakor Budapestén borult volt az idő, cumulus-ok és stratocumulus-ok fedték az eget; de a délelőtti folyamán majdnem teljesen kiderült, a levegő hőmérséklete 24° C-ig emelkedett arnyékban s csak a szemhatár körül ültek a zivatar őrei, a külön-külön csomókra szakadozott gomolyos felhők.

Delután a felhőzet nőttön nőtt, 2 órakor

már 0-7 részét borította az égnek; a szemhatár cumulusai között különféle felhőalakok sokasága hullámozott. Egy alacsony gomolyfelhő, már majdnem stratocumulus, a zenittől félre vonult át az égen délnyugat északkeleti irányban, felette egy magasabb, cumulo cirrus szerű gomolyfelhő dél északi irányba húzódtott, sokkal gyorsabban — utjában pedig egy vastag cirrostratus réteg igyekezett kényelmes lassúsággal északnyugat — délkeleti irányban — háta mögött „tarjagos tetejű”, magos fellegek, az u. n. fractocumulusok törtettek délnyugat felől a zenit felé, körülveve különféle változatu, világosabb, sötétebb, vékonyabb vastagabb emmulusokkal és cumulonimbusokkal (az igen alacsony stratocumulus, a tulajdonképeni esőfelhő nimbus nevet vise); gyenge délkeleti szél fújt, mikor az ennek hatása alatt állott stratocumulus és cirrostratus egymás közlébe értek. Az előbbi szemmel láthatólag emelkedett a levegőben s mikor sötétebb lett az ég, mindkettő kiterült, összeolvadt a délnyugatról jövő zivatarfelhővel alattuk a cumulostratusból nimbus fejlődött s nyugaton nemsokára megdördült az ég, nagy cseppekben esni kezdett az eső, villámok cikláztak s kiört az égi háboru . . . Mindaz alig öt perc alatt történt. A zivatar tulajdonképen nem ment át a zeniten, hanem kissé északfelé volt eltolva. — Az eső 4 óráig tartott, vele együtt átvonult az alsó felhők tömege s csak cirrostratusok jeleztek a lezajlott zivatart. Öt órakor ujra nőni kezdett a felhőzet fél 6 után egy pár esőcsepp is jelentkezett a délnyugat felől a Gellért hegy orma föött új zivatar volt ké-

Törvényszék.

A p-ladányi rablógyilkosság bűnügyének végtárgyalása.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, decz. 4.

A debreczeni kir. törvényszék ma tárgyalta azon borzalmas gyilkossági bűnügyet, a melyet a kései utczai esethez hasonlólag Némethi Sándor és Kirják Lőrincz p-ladányi lakosok követtek el P.-Ladányban, kegyetlenül meggyilkolva Smidrovski Janost, egy jómódu öreg paraszt asszonyt, azzal a határozott szándékkal, hogy azt kirabolják.

A törvényszéki palota II. sz. nagytanács termében ma tartott végtárgyaláson a törvényszék következőleg alakult meg: Elnök: Dr. Szöke István, szavazó bírák: Nagy Károly és Hoffmann József, jegyző: Uzonyi Géza, a vádhatóságot dr. Gal Endre kir. ügyész képviselte.

Első rendű vádlottat dr. Körössy Kálmán helybeli ügyvéd, II. rendű vádlottat pedig dr. Hajas József p-ladányi ügyvéd védtek.

Hallgatóság elég nagy számmal töltötte meg a termet.

Dr. Szöke István mint elnök 9 órakor kezdte meg a tárgyalást, a melyre a vádlottakat két szuronyos börtönőr kíséretében állították elő a kerületi fogházból, a kiken különben semmi változás nem volt észlelhető. Mindkét vádlott elég fiatal még. Miután ez ügyben körülbelül vagy 40-en vannak beidévezve, a tárgyalás előreláthatólag ma nem is lesz befejezhető.

A vádhatározat felolvasása után miután az elnök ismertette a tényálladékokat, Smidrovski Janost a meggyilkolt férjét hallgatták, akkii részletesen adta elő a gyilkosság esetét és az azt megelőzőleg történeteket.

Ezután Kirják Lőrincz vádlottat kivezeték és Némethi Sandort mint I. rendű vádlottat hallgatták ki.

Vádlott eladja, hogy 1871-ben született 4 elemi iskolát tanult, nős, fiatal éveiben mint cseléd szolgált, ilyen minőségben ismerkedett meg II. vádlottal Kirjakkal, akinek folytonos rábeszélésére ölte meg áldozatát, de azon szándékát, hogy azt kirabolja, nem vihette végbe, mert csak alig, hogy valami kis pénzt találtak. Különben ő ma is azt mondja; hogy bizony — olyan kevés pénzért nem érdemes valakinek az életét elveszteni.

Száraz unalmas hangon majdnem fél óráig beszélt, hogy milyen kísértéseknek volt kitéve Kirjaktól, aki nem szűnt meg sohasem őt mindig ösztökélni a bűnt végrehajtani, úgy hogy végre is mint egy lebéklyózta őt is az a gondolat, hogy talán jó lesz, ha meggyilkolja az asszonyt? — Tehát engedett a sok rábeszélésnek s már előbb megfontolt terv szerint az év elején egy februári nap estéjén elment az asszonyhoz — akit a konyhában talált — kezében imádságos könyvvel s mikor az őt észre vette s valamit szólott is hozzá, ő megfogta, befogva száját és órrát is, és mikor látta, hogy már teljesen elalélt, akkor még egy kendővel is betömte a száját és úgy arcczal lefelé fordítva befektette az ágyba.

Ezután lámpát gyújtott és a lábában kereste a pénzt, — amelynek egyik sarkában

azt megtalálni gondolta — de bizony ott nem talált semmit sem, csak irásokat, meg biztositási kötvényt. Ezután az asszony ruháit kutatta át, de abban sem volt semmi. Ekkor ott hagyta áldozatát, hazament. Felesége kérdezte, hol volt? de ő arra kitérő választ adott. Éjjel nyugtalan volt, nem tudott aludni.

Elnöknek arra a kérdésére, hogy igaz-e mind a mit mondott és hogy Kirjaktól talán csak beakarja mártani; a menyiben Kirják mindezt tagadja, a vádlott sirva fakadt, hogy ő hitte szentségére tette e vallomását — tudja, hogy megbüntetik, megis érdemli, de a mit mond az teljes igaz és vaio.

Az Úgyész z figyelmezteti vádlottat, hogy ne tagadja azt, hogy semmit sem talált, mert az súlyosbító reánczeve, a mennyiben a vizsgálat kiderítette, hogy egy néhány forintnak kellett ott lenni.

Vádlott: megmarad a mellett, hogy nem talált semmi pénzt.

Dr. Körössy védő ügyvéd intéz védenéhez néhány fontos kérdést, a melyekre az nyugodtan ad felvilágosítást.

Dr. Hajas ügyvéd kérdi ezután vádlottól, hogy mikor nősült, volt e elég eleségük telire és szenvedett-e valami szükségét.

Vádlott: azt válaszolja, hogy ez év Januárjában nősült, az anyjánál lakott, és eleségben nem volt szüksége, mert napszámában dolgozott.

Elnök 12 órakor a tárgyalást felfüggeszti és annak folytatását delután fél háromra tűzi ki.

A tárgyalás további menetét holnapi számunkban közölni fogjuk.

Székely.

Megölte, mert szerette.

— A Fehér Bálint históriája. —

Testben — lélekben megtört ember állott ma a törvényszék előtt. Egy élőhalott, a szenvedések meggyötört mártírja. A mint megállott a bírák előtt és megtört szemeivel rájuk tekintett, egy néma kérelem volt abban kifejezve. Adjátok nekem a halált.

Fehér Bálint vámos-pécsi magyar ember a vádlott. Egykor büszkesége a községnek, derek, szálás legény a maga idejében, háza telke, gazdasága s most egy deres, szikár, szörnyeteg alak, kinek mit ér jómód gazdaság, ha elveszett a — nyugalma.

Megölte a feleségét, pedig szerette az asszonyt, a lelke reá, hogy szerette.

Alig 15 éves volt Diószeghy Zsuzsanna karcu, piros pozsgás leány, de koldus gyermeke, kinek a szép orcáján és nyulánk természetén kívül nem volt egyebe a világon, s Bálint gazda ezt a szép arczát, karcu természetét szerette meg Zsuzsannában. Hiszen mit kellett neki vagyon, gazdaság, az övé elég arra, hogy gond nélkül, párosával éljenek akár az itéletnapig. Igaz, harmincz egynehány év suiya feküdte meg már vállait, de a szive fiatal volt még s nagyon szerette a bogárszemű leányzót. Egyet gondolt s kettő lett belőle, megkérte a leány kezét s feleségül vette.

Hogy Zsuzsika szerette e ő kigyelmét, a jó ég tudja: mondani mondta nem egyszer a hites urának, de hogy a lelke mint érzett, azt csak egy ember tudta a faluban: Sándor Bálint. Szép szál legény volt Sándor, tetszett is neki a Zsuzsika, de hát koldusok mind a ketten, meg aztán jobbnak is találta ő kelme, ha Zsuzsika feleségül megy Fehérhez, hiszen azért lehetnek ők így is egymásé.

És lettek egymásé. Bálint gazda dédelgette, becézte az ő virágszálát, naphosszat

kint járt a gazdaságban a nehéz munka után, addig pedig az asszony lopta a becsületét.

Nagyot jajdult a szive Bálintnak mikor ezt megtudta, majd, hogy még nem hasadt Kérte az asszonyt ne tegye csuffá az ő tisztességét, küldje el azt az embert, hiszen az ő becsületére is szégyenfolt esik, ha tovább is így tart! Hiába volt minden. A menyecske azzal felelt az urának, hogy ott hagyta.

Nehéz napok viradtak ezután Bálintra. Sokat tépelődött felette, a haja is belederesedett, az esze is beletévelyodott s nem tudott lemondani róla. Utána ment s visszahivta, mert még mindig szerette.

Az asszony hazajött, de csak újra a régi maradt. Éjszakákon át mulatott a fonóban duhajkodó legényekkel, csak úgy egyedül a férjura nélkül, ki azalatt otthon siratta elveszett boldogságát.

Bálint szenvedett, mert szeretett és vétkezett mert szeretett.

Egy szörnyű gondolat ütött tanyát a lelkében. Megöli ezt az asszonyt, a boldogsága úgy is el van temetve, mit bánja ő, ha elveszik tőle ezt a nyomorult életet.

Vett egy kecsesövű fegyvert azt megtöltötte mindket csőre s lessbe állt éjnek idején az asszonyra. Az megint a fonóban mulatott s éjfélt után velődött haza.

A szive nagyon dobogott, de felkapta a fegyvert a keze, minden porcikája reszketett belé, de célba vette az asszonyt elsütötte s az hűtlen teremtes összerogyott.

A többi már nagyon egyszerű. Zsuzsika a rozsz Zsuzsika egy pár óra alatt meghalt, Bálint gazdát pedig vasáverve elvitték az örök éjszakába. Nem ellenkezett, megadta magát csendben a esendőöröknek.

Sok nap, sok hó tel el azóta. Az aranykedvű, délczeg Bálint gazdából testben-lélekben megtört nyomorék lett, a ki a mint megáll a bírák előtt s megtört szemeivel rájuk tekint, egy néma kérelmet fejez ki azokban: Adjátok nekem a halált. A törvényszék urai meghányják vetik a dolgot, ki is vallják őt is, a falu népét is rendre sorjában s aztán kimondták a végszót: tizenöt évi feyház. Az élőhalott összeredül a gondolatra, s aztán megindul, nyomában a porkoláb: Még tizenöt év!

Ez a Fehér Bálint bus históriája.

Távirat.

Zendülés a klinikán.

— Az orvostanhallgatók tanáruk ellen. —

Budapest, decz. 4.

Egész Budapest közönségét izgatottságban tartja az a valósággal zendülésnek mondható óriási tüntetés, a melyet a budapesti klinikán ma d. e. dr. Kovács József orvoskari sebész professzor ellen az állói uti klinika szigorlói rendeztek.

A majukról annyira megfélekedett szigorlókat ábitólag dr. Kovács professzor tulságos szigorúsága és gorombasága ragadta e tettökre, kik végre ma elhatározták, hogy tetni fognak ez ellen.

Dr. Kovács professzor azonban neszt vette annak, hogy mai óráján a szigorlói tüntetni fognak és értesítette arról Rudnary Béla főkapitányt, ki nagy számu rendőrséget vezényelt ki a klinikához.

Ma délelőtt mikor a szigorlók dr. Kovács előadására akartak menni, látták, hogy az egész klinika rendőrökke és detektivekkel van megtöltve, a mi természetesen óriási mértékben fokozta iugerültségüket.

Dr. Kovács professzor félve a botránytól, melyet a rendőrség kivezénylése el-

kerülhetlenné tett, a tanterembe zárkózott a szigorlók haragja elől.

A felbőszült szigorlók ekkor a tanterem ajtaja elé vonultak s ott éktelenabucuggal, fűttyőkkel tüntettek az elrejtőzött tanár ellen s azt mindenféle gyalázó kifejezésekkel illették.

Több orvosszigorló beszédet intézett ott felhevült kollégáihoz, melyben buzdította őket arra, hogy ne tűrjék tovább Kovács tanár durvaságait és gorombáskodásait.

A szigorlók erre elhatározták, hogy az udvar felől betörnek az ajtót és úgy hatolnak be a bórét féltő tanárhoz.

A rendőrség értesülve a szigorlók esküdékéről elfoglalta és megszállotta az udvart. A felbőszült szigorlók haragja ekkor tétőpontra hágott:

— Kivelük!

— Gyalázatot!

— Verjétek meg! kiáltásokra fakadtak a tanár ellen.

Ekkor elhatározták, hogy küldöttséget menesztenek dr. Ajtai dékánhoz tiltakozni a rendőrség jogtalan belépése ellen az klinika épületébe.

Míg a küldöttség odajárt, az alatt a szigorlók két rendőrt csúnyán megverték és kidobták az utcára.

A rendőrség látva a veszélyt félrehúzódt, mire azok a hátulso udvar kapuját betörték és úgy akartak a profeszorhoz bejutni. Azonban a tanteremhez vívő kaput bezárva találták.

Most dr. Ajtai dékán jelent meg az ifjúság között és csillapító beszédet intézve hozzájuk, tudatta velük, hogy a rendőrséget a klinika épületéből kitiltotta.

Az ifjúság megnyugtatólag és viharos eljenzések között vette tudomásul a dékán intézkedését.

Majd felszólította a dékán az ifjúságot hogyha panaszkodnak, forduljanak a tanári karhoz, jöjjenek vele a dékáni hivatalba.

— Nem megyünk, mert a korelvesztünk — volt a szigorlók válasza.

— Könnyű beszélni a tanárurnak, de min ketsorra bukta idr. Kovács kollégája érdemétlenül — vizshangzotak az ifjúság hangjától a klinika falai.

Eközben egy csomó szigorló rettetesen döngötte Kovács tantermének ajtaját.

Pavlik rendőrfelügyelő, ki a folyasón állt, míg azonban a szigorlók között végiment, pökdösték, kigunyóliák, lökdösték jobbra-balra a felügyelőt.

A dékán és a tanári kar kijelentették a felügyelő elött, hogy a rendőrségnek nincs joga az épületben tarkózkodni s követelték az eltávozásukat. Erre a rendőrség szégyenkezve kivonult a klinika épületéből.

Az ifjúság tantermet követelt a tanári

karától, hogy ez ügyben ma délután tanácskozhasanak, a mit az készséggel meg is adott nekik.

Az eset a fővárosban óriási szenzációt keltett.

Ujdonságok.

* **A Kazinczy-pályázat eredménye.** A debreczeni kaszinó által évenként Kazinczy nevére kitűzetni szokott (10 és 8 arany) pályadíjra f. hó elsején járt le a pályázat. A nagyobb díjra (Csokonai mint tudós) 1 pályamű, a kisebbre (szatirikus életkép) 12 pályamű érkezett melynek kiadtak megbirálás végett a Csokonai-kör választmányának.

* **Vizsgálat a törvényszéknél.** Széll Farkas kir. tablai tanácselnök napok óta a debreczeni kir. törvényszék ügykezelését vizsgálja. Az eddig teljesített vizsgálat eredményeiről a legmelegebben nyilatkozott s megelégedését fejezte ki a rendes ügykezelés és a példás rend felett.

* **Podgyászok házhoz szállítási hivatala.** A m. kir. államvasutak igazgatósága a Budapest keleti és Budapest nyugoti pályaudvarok érkezési oldalán a közönség kényelmére »Podgyász házhoz szállítási hivatal» rendezett be. A szállítási hivatal átvételi elismervények kiszolgáltatása mellett, szabályos árakért elvállalja a kézi és feladott podgyászok szállítását valamint egyik pályaudvarról a másik pályaudvarra való átszállítását. A podgyász kézbesítés az I, III-ik kerületbe naponta kétszer, a többi kerületekbe a reggeli vonatoktól délre, a délelőtti vonatoktól dél, a déli vonatoktól délután a délutáni vonatoktól ez est folyamán, s az esti vonatoktól a sürgősebbek est 10 óráig, a többiek másnap délelőtt fél 9 óráig eszközöltetik. A kézbesítési díjak mindjárt az átadás alkalmával vagy pedig a házhoz szállításkor fizethetők. Budapest, 1896 november hó 26-án. Az igazgatóság.

* **Kinevezés.** A debreczeni kir. ítélőtábla elnöke Bahunék Elemér debreczeni törvényszéki díjtalan joggyakornokot segéddíjas joggyakornokká nevezte ki.

* **Halálozás.** A következő gyászjelentést vettük: Mely fájdalommal tudatjuk felejtethetelen jó nőm, édes anyja, gyermek testvér és jó rokon néhai Frankovits Mária Borsay Sámuelné asszonynak f. hó 4-én reggeli 6 órakor életének 43-ik, boldog házasságának 17-ik évében, a halotti szentségek ájtatos felvételé után törőnt csendes elhunytat. Felejtethetetlen halottunk földi részei f. hó 6-án, d. u. 2 órakor fognak Piac-utczu 1828-ik számú háztól a róm. kath. egyház szertartása szerint a Szent-Anna-utczai sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent mise áldozat pedig f. hó 7-én d. e. 9 órakor fog az egek urának bemutatatni. Mely végtisztességtételre rokonainkat, ösmerőseinket és a n. e. közönséget szomorodott szívvvel meghívjuk Debreczen, 1896. évi december hó 4-én Testvére: Jakobovits Gézáné Frankovits Teréz és gyermekeik; számos közeli és távoli rokonok nevében. Banatos férje: Borsay Sámuel és gyermekei: Sándor és Mariska. Édes anyja: Jersabek Teréz özv. Frankovits Flóriánné. Az örök világosság fényeskedjék neki! — A temetést Dankó temetk. int. rendezi.

* **Járnak a Betlehemesek.** Ez a régi szokás, a Betlehem járás, már csaknem egészen kiveszett a városi élet köréből s a faluk és mezővárosok karácsonyi romantikája közé szorult. A nagyobb városok közül Debreczenben még megőrizték ezt a kedves, hangulatos momentumát a karácsonyi ünnepeknek, s járában járnak a Betlehemesek házról-házra,

hogy képen és éneken fentartsák a kis Jézus születését. Ez a költészet, most jön a próza. A Betlehemeseknek ugyanis, ép úgy, mint akármely házaló kereskedésnek: rendőrségi engedélyre van szüksége, mert a nélkül a rideg törvény vagy statutum lép előtérbe a romantika rovására, a melyet azonban a Betlehemesek is megéreznek. Boczkó Sámuel rendőrfőkapitány tegnap adott engedélyt a Betlehem járásra és így Debreczenben még hallani s látni fogjuk ezt a kedves népszokást, a mely a falusi élet költészetébe varázsol. A Betlehemesek már jóval karácsony előtt járnak.

* **Csikorgó hideg.** December ugyancsak nem tréfálkozik. Behintette először takaróval a földet, azután olyan hideggel kezdődött, a mi januárban is becsületére válnék. Csikorgó hideg van, úgy, hogy az ember vastag téli felöltőjében is didereg. A bajsuzra hirtelen zuzmara rakodik és az arczon rózsa esattan a hideg csipésétől. A fa áru keresett czikk lett egyszerre — s a meleg kalyha legkedvesebb butordarab, mely körül szívesen tartózkodik az ember. És ez így tart még sokáig amíg el nem érkezik az ibolyafakasztó: verőfényes tavasz.

* **A napszámos kvalifikációja.** Semmi sem tökéletes, meg a kvalifikációs törvény sem. A gyakorlat lépten-nyomon ráczáfol. Szomorú tapasztalások igazolják, hogy a kvalifikációs törvény keretében kvalifikáció nélkül is lehet valaki miniszter, de a napszámostól már megkövetelnek egyet-mást. — A bibliai átok anakronizmussá vált, a munkához nem elég az arcz verejtéke, kell hozzá többek között — himlőoltási bizonyítvány is. E felől panaszkodott egy tagbaszakadt, izmos alkau napszámos szerkesztőségünkben. A jó ember két év óta hajhász az illetékes hatóságoknál munkás könyvet. Egész Odisszeát járt, míg beszerezte a hozzája szükséges okmányokat: keresztelevelet, illetőségi erkölcsi és egyéb bizonyítványokat. Nem sajnált — mondotta — se vesződséget, se költséget, hazagyalogolt Szomoruba, hogy megkerítse az irást. Együtt volt minden, büszkén állított be az illetékes hatóságához, a nagy kalamáris elé. — De a nagy kalamáris telhetetlen. A mögötte álló mord tekintetű ur ugyanis, miután mindent átvizsgált, azt kérdezte tőle, hogy miképpen áll himlők tekintetében?

— Biz én egy kissé ragyas vagyok, hogy

— Nem arról van szó hanem arról, hogy van-e himlőoltási bizonyítványa?

Nes nem volt s el kellett ballagnia a kerületi orvoshoz, ki megvizsgálta karjait.

— Nem adhatok bizonyítványt, — válaszolt a hivatalos doktor.

— Miért?

— Mert az oltás nyomain a felhám folytonosságáról csak mikroszkopikusan állapíthatok meg.

— Mi az magyarul, kérem?

— Hogy még egyszer be kell magát oltatnia.

Az oltás tényleg meg is történt a normális huzavona után s így a derék munkás kinek nincs egyéb ambíciója, minthogy arca verejtékével keresse meg kenyereit, úgy tavasz felé, ha valami közbe nem esik, megkapja a napszámosi kvalifikációt; a munkás könyvet. Csak attól félek — mondotta — hogy akkorára nem lesz munkám. Megmagyaráztuk neki, hogy ez már nem tartozik az illetékes körökbe.

* **Katonák karácsonya.** Pár év óta van még csak divatban, hogy karácsonkor, a családok ünnepe, a katonaságot nagyobb tömegben és hosszabb időre szabadságolják. A kaszárnyák szomorú falai ilyenkor még szomorubbá válnak, sajnálják talán a sok-sok hazakészülő legényt, a kiknek jobb sorsa legyen egynehány napig a nádfődeses házak

alatt, mint itt az emelet-s nagy épületben, honnét olyan sokszor haza sir a szegény baka lelke. Az idei karácsonyi szabadságolás iránt felsőbb helyen már intézkedtek. Az idén hatnyolcz napra kapnak urlaubot a katonák, kivéve azokat, a kik ez év október havában vonultak be. Ezeknek még nem dukál vá-az-az. A többi azonban meg haza barátságos parolázásra jó fontos kalácsra s minden egyéb olysmire, a mi hiányzik a kaszárnyák szomorú falai között.

* **Megszűnt sertésvész** H. Hadház köz-ség előjárósága értesítette Debreczen város hatóságát, hogy a községben a sertésvész megszűnt, miért is a községet a zár alól feloldták és így a sertések ki és behozatala ismét szabad.

* **Közigazgatási ülések.** Debreczen város közigazgatási bizottsága e hó 5-én d. u 3 órakor, Hajdúvármegye közigazgatási biz pedig e hó 14-én d. e. 10 órakor tartja meg rendes havi ülést. Mindkét ülésén gróf. Dégenfeld József főispán fog elnökölni.

* **Debreczeni repülőgép.** Legújabbán Tóth Béla debreczeni építész is talált fel repülő gépet, amelyre 5990. sz. a. szabadalmi leírás szerint szabadalmat is kapott. Ez a repülőgép felemelkedésre és saját súlyának a levegőbentovábbítására a madaras szárnyát lehető egyszerűen utazó mozgó vitorlákat használ. E vitorlak hajtását emberi vagy elemi erő által mozgatott forgantyú eszközli. Az irányításra szolgáló kormányzó készülék a gép előrészen és farán van elhelyezve. — A jobbra vagy balra való kitérést a gép előrészen levő vitorlával, a föl vagy lefelé való irányítást pedig a gép farán elhelyezett vitorlakkal idézheti elő — az aki a géppel a levegőbe merészkedik szállani, Azt hisszük, hogy egy ilyen kísérletnek, minden borzalmassága mellett is igen sok bámulója akadna.

* **Razzia.** A bokrok, fapadok, felmondták a lakást és sok sok embernek nincs most egyszerre hova hajtania le fejét. A fagyban, hóban csavarognak és hogy a nyomor a folytonos nélkülözések rossz tanácsot adnak a 14 fokos hidegben. A rendőrség tegnap éjje is 60 csavargót fogott össze és helyezte el a rendőrség börtöneiben. Ezeknek legalább lakásuk van most de ha minden hajlék talant elakarnának helyezni akkor kicsiny volna a város-haza épülete.

* **A megcsalt férj.** S e r e s s Géza volt törvényszéki díjnok, ki a napokban a Kosuth utcán hűtlen feleségére gyilkossági száundékból rálőtt, a királyi ügyészség fogházába került. H a r s a n v i Gusztav vizsgálóbíró tegnap delután hallgatta ki S e r e s t, valamint nejét is. A vizsgálatot rövid idő alatt befejezik.

* **Köszönetnyilvánítás.** A Zion betegs. egylet előjárósága alább felsorolt adományok kézhez véteét ez uton is elismervén, a nem-szívü adakozóknak halás köszönetünket nyilvánítjuk. Zászló szegert: Kandel Ferencz ur 10 frt. Schlesinger Max Bécs 5 frt. Grius Bossi Nachfolger 5 frt. Adomány képen Spitzer Jakab ur 12 frt. Geiger Simon ur 5 frt.

* **Itt a szezon!** A korcsolyázás szezonja Halifax Merkur és Kolombus híveinek nagy. leki gyönyörűségére beköszöntött. A Margit fürdő jégpályáján már készen áll a sima jég s legközelebb megtartják az ünnepélyes megnyitást is. A jégpályán már tegnap nagy számban jelentek meg a Halifax hívei.

* **Választások a Zion egyletben.** A Zion debr. betegs. egylet előjárósága, módot akarván nyújtani minden egyleti tagnak, hogy az 1897. évi januárban megajtendő általános választásoknál érvényesítendő szavazati jogát megszerezhesse, a hátralékok kiegyenlítésének határidejét f. hó 15-ig m. ghozszabhatta s ennél fogva a végeredményes választási listromba azok nevei is fel fognak vétetni, a kik tartozásukat a kitűzött határidőn belül kiegyenlítik. Miről a hátralékban levő egyleti tagok ez uton értesítettettek. A z e l ő l j á r ó s á g.

* **A bor és pálinka, mint házasságbontó.** A m. kir. Curia folyó évi 9390. sz. a. hozott ítéletében kimondotta, miszerint ha igazolhatik

hogy az egyik házastárs a bor és pálinka-ivásnak adta magát es évek óta mint nagyon ré-zeges és dologtalan ismeretes, akkor a házasság az új házassági törvény 80 §-a pontja alapján felbontható. Jó ezt tudni azoknak, a kik valói akarnak, vagy tulságosan szeretik a — tütüt.

Tudomány.

Szumer és akkád.

— Tanulmány az asszjr történelem köréből. —

— Székfoglaló értekezés. —

Irta és a debreczeni ev. ref. főiskola disztermébe 1896. nov. 24-án felolvasta:

Ferenczy Gyula,

bölcsészeti ny. r. tanár.

5.

Ige hajlítása azonban csak a mandsu-val egyezik.

Szókincse is, az eddigi kutatások szerint egy pár felüő találat leszámítva, alig 2—300 turáni szóval rokonítható.

De itt főleg az írásmód és a bizonytalan olvasás jönnek tekintetbe.

Ezen pedig napról-napra jobban áthatol a tudomány.

E nehézségek már is oszlóban vannak. És azok után a hatalmas nagy munkák után, melyek Oppert, Rawlinson, Norris, Sayce, Lenormant!!! Delitusch, Haupt, Hommel, Babelon Aimaud neve alatt angol, francia és német nyelven megjelentek, bátran megkísérthetjük az összehasonlításokat.

Annyival is inkább, mert a nyelv eredetere, szókincsere vonatkozó vizsgálatok nem minden elentmondások és ellenpróbák nélkül jöttek létre.

A sémita párt, — élen H a l e v y v e l kezdettől fogva a legéberebb figyelemmel kísérj: a sumeri nyelv turáni rokonságának vitáit.

Elsőben magának a nyelvnek létezését is kétségbe vonta és a későbbi korból eredő, az ősi turáni fajnak beolvadása után keletkezett és semita elemektől át meg át szőtt új sumeri szövegek alapján, legfeljebb csak valami dialektikai eltérést engedett meg.

A De Sar ec kutatása folytán napfényre került tiszta egynyelvű sumeri szövegek eldöntötték az elkéseredett vitát. A s z u m e r i ő s ural-altái nyelv törvényesen elismertetett.

S ha még mindig nincs a nyelvtudósok közt e tárgyra nézve tökéletes megegyezés, aziránt nincs, hogy a turáni nyelvek, mely csoportja felé hajlik inkább a sumeri? s még inkább csak amiatt, hogy akik e kérdéseit, mint ex professo assyriológusok foglalkoznak, nem ismerik eléggé alaposan magokat az egyes turáni dialektusokat.

Ez a körülmény magyarázza meg, a minden kétséget kizáró nyelvészeti összehasonlítások hiányát vagy legalább fogyatékosságát. És ezen a hiányon óhajtok én segíteni, midőn a sumer. nyelvet, a nyelvtan és a szókincs tekintetében, az eddigi munkálatok felhasználásával általában az ural altái nyelvekkel, de főként a magyarral össze nézni megpróbálom.

A sumeri nyelv, mint általában a turáni nyelvek, a ragozó nyelvek sorába tartozik. A szavaknak helyi idő és mód szerint változó j e l e n t é s é t az alapszóhoz függesztett szótagok, a ragok és kézzök által fejezi ki.

S ma ilyenformán a szavak külső alkotására nézve turáni jellegű mutat, a szó belsejében végbemenő változásokra nézve is a turáni nyelveket annyira jellemző h a n g r e n d i p á r h u z a m törvényét köveik.

Igaz, hogy nem oly mereven, mint a ma is élő turáni nyelvek, de mégis kimutathatólag és a mi fő, öntudatosan arra törekedve. Így találjuk a rendes írásmód ki—ta—ja (helyett, helyben) mellett, a variánsok ki—ti—jét s mun—da—tutu—ni ó b e m e n t mellett m u n — d u — t u t u — n i s így tovább egész

sereggel. S midőn a magánhangzó: elhelyezése a hangrendi párhuzam alapján történik s midőn a nyelvnek ez iránti öntudatos törekvése konstans; bátran kimondhatjuk azt, hogy e tekintetben a sumeri nyelv egy cseppet se áll a magyar nyelv mögött, melynek régi emlékeiben szeltére találjuk: a halál-nek emlékeiben nyugalma — bele, uruzág — bele féle hangzó elhelyezéseket s melyben ilyen kivételek még maig is használatban vannak.

És ilyen megegyezés van a mássalhangzó-k találkozásra nézve is, a melyet midőn a sumeri nyelv lehetőleg meggátolni igyekszik, adott esetekben áthasonítással próbál megszelidíteni és mond u d—s u helyett (este) us—su t; bar—bar helyett babbar-t, gargara helyett gaggarra-t nam—nam helyett nannam-ot, a hogy mondjuk is tenyleg mekkötöttem e h mekkötöttem stb.

S míg a a szavak belsejében végbemenő magán és mással hangzó változások mind a szumerben, mind az egyes turáni nyelvekben egy és ugyanazon törekvéssre vezethetők vissza, a névragozás és szóképzés tekintetében is bizonyos megegyezés található. Például alljon itt a sumer vár — mely a mi vár, város szavunknak felel meg.

Nom. var

Acc. var

Gen var

Dat. var-ra, var-ku (v. ö. a magyar ra,

re—nak, nek

Inessiv var-ta (v. ö. a magyar tést-t ebben:

helyt, várt)

Supressiv var-ge

Ablativ var-na

Instr. var-a-li (v. ö. a magyar val-vel-t.

Equativ. var-gim (v. ö. a magyar ként és

kint)

Többes dingira-ni (v. ö. a magyar tenger-e-i)

stb.

Ez eset és viszony ragok önálló szavaknak romjai, mint a magyarban, a hol a ből, ből ebből lett: bél.

(Folyt. köv.)

Tilos a fütty.

— Katonák legújabb rendelete. —

Sok mindenfélén megakad katonáknak a szemük. A rendeletek milói inézkednek az aprólékos tudnivalókról, a melyivel megkeserítik Mars fiának gyöngyétét. Ha nagyon hegyessorruak a bakkancsok, akkor bizonyára elrendelik, hogy szélesebbre kell csinálni, ha pedig nagyon széles, akkor keskenyebnek akarják. Különösen pedig sokat vétenek e rendeletek ellen az önkéntesek. Nincsen egész ruházatokon egy drab sem, a mely „vorschriftsmässig“ volna. Olyan cipőket hordanak mintha bába későünnének, — sapkáik ellenzője pedig olyan kicsi, hogy majdnem eltűnik. Az e tekintetben rakoncátlanokdó önkénteseken kívül csak a kadetok követnek el még ilyen eléggé meg nem bélyegezhető bűnököt a katonai ruha szelleme ellen Mert különösen a katonáknál teszi a ruha az embert emberré illetőleg gefrajtterré, kaplára s más a civilizált által nem méltányolt urakká.

Az eddigi rendeletek, a melyek a szigoru katonai szellem megőrzését célozzák rendesen csak a fent említett kaonákra vonatkoztak A legkevesebb bajuk volt a katonai hatóságoknak a katonai zenekarokkal. Ez volt eddig a hadügy legjamborabb intézménye, A derék Csehországból mindenfelé elszakaot muzsikuskok egyenlő buzgalommal fujják a R á k o c z y-inulót: és a „Gott erhalte“-t. Az efféle komolyabb zenén kívül azonban hódoltak a zene frivolabb Muzsájának is. — Vendégidőkben, mulatóhelyeken gyakran lehetett hallani a »Weaner Madc-t, »Den Weana szej San« s hasonló dalokat. Valtozatosság kedvéért, hol füttyültek, hol énekeltek.

A vig publikum pedig rendesen kontrázott a zenészeknek: velük énekel, velük füttyült. Ilyen uton barátságos viszony keletkezett a muzsikuskok és a közönség között.

18
A k
rátjai a k
a katonai
tálni tart
a rende
eneknek.
gyobb elk
között, ki
lést, mer
művészei
gorajatek
el szive
légérzke
ablaka al
Azon
szerzők k
számúve
sorából.
No
fütty hal
lenek, ho
a szusz z
ha nem f
fütty, sza
a mi az
A
István is
—
A
hallgatta
Hiz
Öreg nehé
— krig. 2
ulyban)
kgon felül
ronként 25
őnnüy pá
rig. Magya
sulyban 5
ulyban 4
sulyban 4
előli suly
terjedő sul
rjedő suly
Sert
telben 610
lott 230
530 db.
készletben
vált.
Bu
A készlet
B u s
Bánsági
,
,
Tiszavidé
,
,
Pestvidék
,
,
Fehérmeg
,
Bácskai
,
Észak m
,
Rozs első
, más
Árpa tak
, ég
, sor
Zab
Tengeri h
, má
Repeze b

A katonai hatóságok azonban nem bártjai a kedélyességeknek. Szörnyen féltik a katonai szigorú szellemet, a melyet respektálni tartoznak a muzsikusok is. Ki is adtak a rendeletet, hogy végeszakadjon a füttynek. Énekeknek. E parancs természetesen a legnagyobb elkéserevést idézi elő ama muzsikusok között, kik művészi tökélyre vitték a füttyülést, mert a füttyülésnek éppen úgy vannak művészei, mint a hegedű-, gordonka- és zongorajátéknak. Nem egy Don Juan hódította már el szíve választottját azért, hogy a lehető légerékenyebb módon füttyülte el az imádott ablaka alatt banatát.

Azok a zeneművek, melyekbe a kedélyes szerzők belevitték a füttyülést, éneket, örökre száműzve vannak a katonai zenekarok műsorából.

No de e szigorú urak, kik kimondották a fütty halálos ítéletét, még sem oly kérlelhetlenek, hogy teljesen kirtsák az arnyékvilágból a szusz zenéjét. Nagy kegyesen megengedték ha nem tart hosszú ideig, akkor szabad a fütty, szabad dalolás. De kerülendő mindaz, a mi az ugynevezett »Hecc«-re vezethető.

A mi derék karmesterünk Hrn. Csirek István is már kiadta a parancsot gárdájának: — Pfeifen darf man nicht!

A muzsikusok pedig néma megadással hallgatták a zordon szavakat.

Közgazdaság.

Kőbányai sertés-piacz.

decz. 3.

Hízott sertés árak: 1. Magyar első rendű Öreg nehéz (páronként 400 kilon felüli súlyban) — krig. 2. Öreg közép (páronként 300—400 kilon súlyban) — krig. 3. Fialat (páronként nehéz 20 kgon felüli súlyban) 54-55 krig. 4. Fialat közép (páronként 251—320 klg.— súlyban 54—55 krig. 5. Fialat könnyű páronként 250 kgr. terjedő súlyban 54—56 krig. Magyar szedett nehéz páronként 280 klg. felüli súlyban 52—53 kr. Közép pk-int 220g—10 klg. fej súlyban 44—45 krig. Könnyű pként 220 klg. terjedő súlyban 43—44 krig. III. Szerbia nehéz pként 260 klg. elüli súlyban 53¹/₂, 55 krig. Közép pként 220—260 klg. terjedő súlyban 45—46 krig. Könnyű pként 220 klg. terjedő súlyban 53¹/₂—54 krig.

Sertés létszám 1896 dec. 1-ső napján volt készletben 6105 drb. 1896. dec. hó 2-ik napján felhálott 230 drb. 1896 dec. 2-ik napján elszállított 530 db. 1896. évi decz. hó 3-ik napjára maradt készletben 5903 db. A hízott sertés üzletirányzata — vált.

Budapesti gabonatözsde.

decz. 3.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései akövetkezők

Bursa	kilós	Ar 100 klg.	kilós	Ar 100 klg.
Bánsági ó	75	—	76	—
» »	77	8.00	8.10	78
» »	79	8.20	8.25	80
Tiszavidéki ó	75	—	76	—
» »	77	8.15	8.20	78
» »	79	8.30	8.35	80
Pesvidéki ó	75	—	76	—
» »	77	8.10	8.15	78
» »	79	8.25	8.30	80
Fehérmegyei ó	75	—	76	—
» »	77	8.10	8.15	78
» »	79	8.25	8.30	80
Bácskai ó	75	—	76	—
» »	77	8.20	8.25	78
» »	79	8.35	8.40	80
Észak magy	75	—	76	—
» »	77	—	78	—
» »	79	—	80	—
		Min. hekt.-ben	Ar kilógram.	
Rozs elsőrendű uj		70—72	6.70	6.75
» másodikrendű »		—	6.65	6.70
Árpa takarmánynak »		60—62	4.00	4.35
» égetni való »		62—64	5.10	5.90
» serfűzdei —		64—66	6.50	8.—
Zab — — — — — uj		39—41	6.60	6.20
Tengeri bánsági — uj		—	4.25	4.30
» más nemű »		—	4.15	4.20
Repeze bánsági —		—	0.—	0.—
			10.25	11.75

CSARNOK

A rabszolgák.

Irtá: Eckstein Ernő.

A Debreczeni száma fordította:

Dr. Kósa Zsigmondné. 5.

— Te csak ellenkedni akarsz Afra! — mondá a rabszolga. Gazellaszemeid oly okosak, nyelvei pedig hadarságokat fecseg! Talán örjögjék boldogságomban, mert nem vernek meg minden órában! Szerintem Menenius csak kötelességét teljesíti irántunk, a többiek, a kirkól beszélsz, alávaló gazemberek! Különböben se oly rettentő kegyes, mint ahogy te azt vélem elakarod hitelni. Irántam se mindig az a mosolygó holdvilág, mint ahogy te azt állítod!

— Tudom — veté ellen Afra, de magad vagy az oka. Az apa is szigorú és te az ő jóságával vissza élsz!

— En! Ugyan ki mondja ezt? — Menenius maga! Magam hallottam, a mint ezt az orvosnak mondta. Te azonban egészen ok nélkül örökkösen izgatod magad! Jer, légy ismét jó! Én bemegyek s vízbe teszem a rózsákat! Hallga! ismét az atlicus kardalt énekk! Menj közbük és a vigak között felejtse bosszuságodat! Castorra mondom, sajnálom, ha sebet szakítottam fel szavaimmal.

— Nem, maradj! mondá az ifju hevesen, elég időd van még rózsáiddal vesződnöd.

— Nem bárom, maradok! de csak úgy, ha nem nézel oly féltelmesen reám. Légy már nyugodt! Szemeid féltelmesen forgatod! Akár csak a Gorgó feje! Akármit beszélsz, Menenius csak jogával élt, mikor téged zár és lakat mögé dugott! Ne tagadd, ez bánt! Meg lehetsz róla győződve, még most is ott volna, ha az orvos nem könyörög éretted! Több volt a szerencséd, mint az eszed. Ha a kő csak egy hajszálnival közelebb repül a kertész feje mellett, így csak az olajfa héját hántotta le, megnézheted helyét, bizonysgot tesz az feketezett indulatodról! Egy hajszállal s gyilkos volna!

— De jól ismered a történetet, csak egyet felejtess el nagy bölcsen! A kertész volt az, ki engem ingerelt s én gyűlölöm azt a fickót!

— Nagyszerű ok! Majdnem félek tőled! A helyett, hogy teited megbánnád s az Istenneknek halál adnál, önféjű makacsságodban csak annvit mondasz: gyűlölöm a fickót!

— Gyűlölöm is! mormogta Geticus — most még jobban, mert te teszel érte szemrehányást. Olyan csafán sandit mindig reám! Tudom, hogy Meneniusnál mindég bemart, nem csak ő, mások is! Az ördögbe, nem bánám, ha követem találta volna.

— Most már elég volt, méltatlankodott a leány, nem hiszed Jupitert s nem félsz bosszujától.

— Pah! . . . hiszek benne, hogyne hinnék! De azt is tudom, Selucius az egyiptomi pap mond a, meg lehet azt váltani . . .

— Megváltani? Hogyan?

— Egy gyűlölt ellenség meggyilkolása oly vétek, mely jóvátehető! Nem tudod talán, Orestes az anyagyilkos is megmenekült végre a furiáktól. Vagyonunk harmadrészét Isis anyánk olárán feladozzuk, négy heti vezeklés — Selucius a legvéresebb gyilkost is feloldozza!

— És te ezt igaznak tartod? — szörnyűködött a leány.

— Tökéletesen! Már miért ne? A pap csak tudja! Az ő keze feloldhat! Csak egy vétekért nincs bocsánat, a hamis esküért. A többiért bocsánatot nyerhetünk.

— Miért épen a hamis eskü?

— Nagyon egyszerű! A ki esküszik, a legfőbb Istenséget hívja bizonysgul és bosszulóul, ha nem is szösz szerint, de azt mondja: »Büntess meg, üzz örökkön örökké, bosszulj meg, ha eskümet meg nem tartom!« Az Istenség, ki ezen szerződést elfogadja, le van kötve,

csak úgy, mintha maga esküdött volna a Styxre.

— Afra földre süté szemeit.

— Jól van, értem — mondá hosszú szünet mulva — de a másikat soha! A gyilkosság is örökkön örökké üz bennünket. Csak ha az Istenség megbukik, halnak meg a turiaik. A papot alkalmasint félreérted. Mi dolgod van Seluciusnál? Nagyon csodálkozom.

— Ha hallgatni tudnál.

— Megigérem!

— A fiatal Menenius parancsára kerestem fel. Kissé kényes történet. A legszebb imálandó asszony van a játékban. Tudod Cajus Menenius kissé könnyüvéru, fiatal.

— És te elősegítet ezt! Ősmered az apa kérlelhetlen szigorát és még se szégyenled, magad, a fiatal bűnös szélességeihez segédkezt nyújtasz?

— Kötelességem! Ő az én Uram!

— Lucius Menenius a te Urad! De úgy látszik, neked is jobban tetszik a fiatallal vétkezni, mint sem az apa szigorú feddhetlen életmódját követni.

— Hat nem érted. — Ha Cajusnak segíték — becsületére ígérte — még két év lefolyása előtt, Meneniusól kikönyörgi szabadságom. És azután — ő imádott Afra — terjünk a dologra! Mi itt mindenféle haszontalanságokon veszekedünk, történeteket emlegetünk, mihez a mi szívünknek semmi de semmi köze. Végre is el kell mondanom, bár mennyire meg nehezítet is nekem. Még tavaly mikor együtt szedtük a fűgét — emlékszel, — Herakles halmái mögött s te a kosár fűgével a gyepre estél és oly arányosan tudtál elrontott világos ruhád felett siránkozni — már akkor eltökéltem magam, hogy Afra lesz életem társa nem szóltam hozzád, te gyermek voltál még, és mint nővér viseltem magad velem szemben, hiányzott a bátorágom.

(Folyt köv.)

Debreczeni városi színház.

Folyószám. 71. Bérlet 55. szám. Szombaton, 1896 évi december hó 5-én:

Uff király.

Nagy op rette 3 felvonásban. Zenéjét irták: Bator Szidor és Hegyi Béla.

Személyek:

- I-ső Uff király
- Eriszon nagykövet
- Szirokkó, csilagvizsgáló
- Taplóka, Er szon utkára
- Rendőrfőnök
- Lazuli
- Laula, hercegnő
- Aloé, Er szon felesége
- Patakész
- Cza a
- Oarisi
- Inka
- Czinnia
- Askfondéle
- Kukulin
- Adza
- Egy inas
- Egy jegyző
- Nép, katonaság, udvarbeliek.
- Sziklay Miklós.
- Püspöky Imre.
- Follinus Aurél.
- Rubos Árpád.
- Vágó István.
- Kaposy Józsa.
- Szende Anna.
- Locsarekné.
- Kiss Pál.
- Nagy Kálmán.
- Makrayne.
- Lévay Ilona.
- Racz Mariska.
- Kovács Fanni.
- Sziklayné.
- Beczkóyné.
- Fáncsy Tamás.
- Lendvay Ödön.

Történet Uff birodalmi székvárosában.

Vasárnap december hó 6-án két előadás:

Delután 3 óraker leszállított helyarakkal:

Ali Baba.

Regényes látványos vigszimü dalokkal és tánczezal.

Este 7 óraker rendes helyarakkal:

A cigány.

Eredeti énekes népszimü 3 felvonásban.

1393—1896. v. k. sz.

Árverési hirdetés.

A debreczeni kir. járásbírósnak 27718/1896. P. sz. végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Falk T. A. és fia cég részére Sarkady István és neje debreczeni lakosoktól 170 forint tőke, ennek 1896. évi febr. hó 27-ik napjától számított 6% kamatai és eddig összesen 43 frt 94 kr. perkölttség erejéig 1896. évi augusztus hó 15-én bíróság lefoglalt és 440 forintba becsült lovak és egyébektől álló ingóságok **1896. évi december hó 15-én d. e. fél 9 órakor** kezdetét veendő és a debreczeni lóvásártéren megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbetígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Debreczen, 1896. évi decz. hó 1-én.

Sugár Gyula,
bir. kiküldött.

Nagyobb vidéki városban lévő, jó hírnévnek örvendő **gőzüzemre berendezett Parkett és épületmunka-gyár** balálet miatt igen kedvező feltételek mellett eladó esetleg bérbe is adandó. Megkereséseket **Parkettgyár** czimén a **kiadóhivatal** továbbítja.

Arany Érem. **Kárpáti mellszörp** Érdem Érem.

KÖHÖGÉS ELLEN

mell- és tüdőbetegnek részére.

Ezen szörp mell- és torokbajoknál, elnyakodás, rekedtség, idült hurut, inger és számarköhögés, nehéz lélegzés, tüdővész, továbbá általános és gyomor-gyengeségnél legjobb sikerrel használható.

A mellszörp gyermekeknek is adható. Egy nagy üveg ára 80 kr., egy kis üveg 50 kr.

Kárpáti mellpasztillák.

Ezen pasztillák a magas Tátraán található gyógyfüvek és gyökerekből készülnek, szintén legjobb sikerrel használhatók a fentebb felsorolt betegségeknek.

Valódi minőségben kapható a készítő **Molnár Lipót** gyógyszerésznél Kassán, Debreczenben **Tóth Béla** gyógyszerterében Tiszá-Pátota.

Honi ipar.

A női szépség

kecsességét és eleganciáját nagyban emeli a jó fűző, különösen, — ha oly kitűnő gyárból való mint

GOLDSTEIN KAROLINA

férj. **HOFFERNÉ**

Debreczen főpiacz, Huber-ház a megyeház mellett, a hol bécsi, párisi, gummi- és sport

ugyszintén **dajkafűző, alkalmi-fűző gummi-részekkel** valamint **nyári és hasfűző vállfűző** (gehalter) mérték után készíttetnek.

Ugyanezen fűzők raktáron is tartatnak és igen **olcsó árban kaphatók.**

Raktáron fűző 40 krtól kezdve.

Megrendelések mérték után 6 óra alatt elkészíttetnek.

Elő Magyar orvosilag elismert mű-mel-fűző-gyár.

PACHOLEK KAROLY

(Alapított 1864-ben)

Elő magyar kard-, sarkantyú- és vivőfel szerelési gyár **BUDAPESTEN.**

Gyártelep: **VII., Balassa-utca 5. sz.**
Főüzlet: **IV., Koronaherczeg utca 10.**
Fióküzlet: **VIII., Üllői ut 66. sz.**

Ajánlja saját gyártmányú tisztai, gyógyszerészi, állatorvosi, legénységi ugymint **dizsmagyar-, jogász és gyermek-kardok, sarkantyúk, és kardkötő portopeék** olasz, francia és magyar vivőszereit.

Mindennemű javítások elfogadtatnak.

Árjegyzéket franco küldök.

Csak **4 1/2 frtért** szállítom az én világhírd „**BOHEMIA**” huzó harmonikáimat, hosszú foggantyúval és valódi gyöngyház lapocskáival 2 kettős rugója és 11 réti erős foggantyúja van, eltörhetetlen réz óvsarkokkal.

A hangok egyes lapokon vannak, minek következtében a harmonika orgonaszereű hangu.

0 hangu 2 Reg. nagys. 15 1/2 + 33 cm. = frt 4 1/2
0 " 3 " " 17 + 34 " = " 5 1/2
80 " 4 " " 17 1/2 + 34 1/2 " = " 6 1/2

Saját magát tanító iskola ingyen. — Porto és csomagolás 60 kr.

Képes árlap ingyen.

SCHUSTER C. A. harmonika-gyáros **GRASLITZ, (Csehország)**

Küldés utánvétel. — Becserelés megengedve. Viszonté kdkerlaóestetnek.

Lamarche Albert faraktára
DEBRECZENBEN.

Van szerencsénk a nagyérdemű közön-éget tisztelettel értesíteni, hogy a **Hatvan- és Nagymester-utcák végén, a debreczeni helyi vasut ugynevezett lótelepén** létesített

tölgy-, tűzifa és épületfa raktárunkon

mindenkor a legjobb minőségű tűzifa kapható.

A tűzifa árak következők:

Egy köbméter azaz 1/4 öl jó minőségű száraz hasábfá	2 frt 95 kr
Egy köbméter azaz 1/4 öl jó minőségű I. osztályú botfa	2 " 50 "
Egy köbméter azaz 1/4 öl III. osztályú tűzifa	2 " 35 "
Egy köbméter azaz 1/4 öl száraz nyárfá	2 " — "
Egy köteg vágott és aprított tűzifa	— " 18 "
100 kiló vágott és aprított tűzifa	— " 80 "
Egy köteg vágott és aprított nyárfá	— " 11 "

Egész kocsi rakományoknál engedményt adunk. Tölgyfa fűrészarukat készletben tartunk és megrendelésre azokat nagykereskedői fűrészgárukból szállítjuk. Szíves megrendeléseket közvetlenül az említett faraktárnál és a helyi vasutnál, nemkülönbén **Brill Illés** hivatalnokunk Nagy-Hatvan-utca 1571. sz. a. lévő lakásán kérjük eszközözni.

Kívánatra a megrendelt fát — jutányos fuvarbér mellett a házhoz szállítjuk. Teljes tisztelettel

Lamarche Albert faraktára.

Nyomatott Hoffmann és Társa könyvnyomdájában Debreczenben. Főpostával szemben.